

Dự báo xu thế tác động đến thông tin đối ngoại thông qua tổ chức các sự kiện đối ngoại

ThS ĐỖ THỊ HÙNG THUÝ

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: thuy1302@gmail.com

Nhận ngày 17 tháng 01 năm 2022; chấp nhận đăng tháng 6 năm 2022.

Tóm tắt: Trong những năm qua, triển khai, thực hiện các nhiệm vụ nêu trong Kết luận số 16-KL/TW, ngày 14.02.2012 của Bộ Chính trị về “Chiến lược phát triển thông tin đối ngoại giai đoạn 2011- 2020” cùng với việc Việt Nam hoàn thành xuất sắc vai trò chủ nhà của các sự kiện tổ chức tại Việt Nam, công tác thông tin đối ngoại có vai trò lớn trong thực hiện đường lối, chính sách đối ngoại cũng như thúc đẩy quá trình hội nhập của Việt Nam, nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế. Bước vào thập niên thứ ba của thế kỷ XXI, trên thế giới, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế lớn nhưng đang gặp nhiều trở ngại, thách thức. Bối cảnh nêu trên đã tạo ra những thuận lợi và khó khăn đan xen, đòi hỏi Đảng và Nhà nước ta cần có những đổi mới phù hợp trong công tác thông tin đối ngoại thông qua tổ chức sự kiện đối ngoại trong thời gian tới.

Từ khóa: sự kiện đối ngoại; thông tin đối ngoại.

Abstract: In recent years, implementing and carrying out the missions stated in the Conclusion No. 16-KL/TW dated February 14, 2012 by the Politburo about "Strategy for the Development of External Information from 2011 to 2020", along with excellent hosting international events, Vietnam's external information affairs have played an important role in implementing foreign policies and guidelines as well as promoting the process of Vietnam's integration, enhancing Vietnam's position in the international arena. Though cooperation and development are big trends, the world still face lots of obstacles and challenges when entering the third decade of the 21st century. This context has created intertwined advantages and disadvantages, requiring our Party and State to make appropriate innovations in external information via the organization of foreign affair events in the coming time.

Keywords: foreign affair events; external information.

1. Đặt vấn đề

Tổ chức sự kiện đối ngoại là cách thức để thực hiện thông tin đối ngoại của Đảng, Nhà nước và nhân dân thông qua các hoạt động, các sự kiện đối ngoại. Bên cạnh những nhiệm vụ cụ thể của từng sự kiện, tổ chức sự kiện đối ngoại nhằm làm cho thế giới hiểu rõ đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước, những thành tựu trong công cuộc đổi mới của Việt Nam, đất nước, con người, lịch sử, văn hóa, những giá trị vật chất và tinh thần của dân tộc Việt Nam; thúc đẩy hội nhập quốc tế, giao lưu văn hóa góp phần hình thành nhận thức, thái độ, hành vi tích cực về Việt Nam và khẳng định vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế.

Trong những năm gần đây, việc Việt Nam hoàn thành xuất sắc vai trò chủ nhà của các sự kiện quốc tế tại Việt Nam đã có vai trò lớn trong việc thông tin chính thức về đường lối đối nội, đối ngoại của Đảng và Nhà nước Việt Nam cũng như những thành tựu của

công cuộc đổi mới. Qua đó, tổ chức sự kiện đối ngoại góp phần thực hiện đường lối, chính sách đối ngoại cũng như thúc đẩy quá trình hội nhập của Việt Nam, nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế, đồng thời đấu tranh, phê phán, bác bỏ những thông tin sai lệch, những luận điệu bôi xấu, xuyên tạc về Việt Nam.

Bước vào thập niên thứ ba của thế kỷ XXI, trên thế giới, hợp tác, và phát triển vẫn là xu thế lớn nhưng đang gặp nhiều trở ngại, thách thức. Ở trong nước, sau 35 năm đổi mới, thế và lực, sức mạnh tổng hợp quốc gia, uy tín quốc tế, niềm tin của nhân dân ngày càng được nâng cao, tạo ra những tiền đề quan trọng để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc⁽¹⁾. Tuy vậy, nền kinh tế phát triển chưa bền vững, đứng trước nhiều khó khăn, thách thức mới do tác động của đại dịch Covid-19 và khủng hoảng kinh tế toàn cầu gây ra; các thế lực thù địch chống phá quyết liệt bằng chiến lược “diễn biến hòa bình”, thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” hết

sức thâm độc, nguy hiểm. Sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc của nhân dân ta vì thế có nhiều cơ hội nhưng cũng đứng trước nhiều thách thức. Bối cảnh nêu trên đã tạo ra những thuận lợi và khó khăn đan xen, đòi hỏi công tác thông tin đối ngoại thông qua tổ chức sự kiện đối ngoại Đảng, Nhà nước ta, cần tập trung thực hiện một số định hướng.

2. Dự báo xu thế tác động đến thông tin đối ngoại thông qua tổ chức sự kiện đối ngoại

2.1. Bối cảnh quốc tế, khu vực và trong nước tác động đến công tác thông tin đối ngoại trong thời gian tới

Bước vào thập niên thứ ba của thế kỷ XXI, trên thế giới, “Tình hình thế giới và khu vực tiếp tục có nhiều thay đổi rất nhanh chóng, phức tạp khó lường”, “có nhiều thời cơ thuận lợi và khó khăn thách thức đan xen”⁽²⁾. Tình hình chính trị, an ninh thế giới, kinh tế thế giới có những biến động lớn, nhanh chóng, phức tạp, khó dự đoán. Cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn gia tăng, đặc biệt là quan hệ Mỹ - Trung có những căng thẳng mới. Các nước lớn cũng như nhiều quốc gia ở khu vực tiếp tục điều chỉnh chiến lược, triển khai tập hợp lực lượng ngày càng linh hoạt, phức tạp. Thế giới và khu vực tiếp tục có những biến động sâu sắc, xung đột cục bộ tiếp tục diễn ra phức tạp, quyết liệt; chủ nghĩa dân tộc cực đoan, xung đột sắc tộc, tôn giáo, tranh chấp lãnh thổ, tài nguyên, các vấn đề an ninh phi truyền thống là những thách thức lớn đe dọa sự ổn định và phát triển ở nhiều quốc gia, khu vực, trong đó có Việt Nam. Toàn cầu hoá tiếp tục tiến triển nhưng gặp nhiều khó khăn, trở ngại, luật pháp quốc tế và các thể chế đa phương toàn cầu đứng trước những thách thức lớn, cuộc cạnh tranh lần thứ tư tạo ra cả thời cơ và thách thức đối với mọi quốc gia - dân tộc. Mặc dù vẫn là đầu tàu tăng trưởng kinh tế của thế giới, là sự kỳ vọng phục hồi hậu đại dịch Covid-19, song châu Á - Thái Bình Dương cũng có những điểm nóng tiềm ẩn nguy cơ xung đột. Cạnh tranh kinh tế, chiến tranh thương mại giữa các nước, các nền kinh tế ngày càng quyết liệt. Nhiều vấn đề an ninh truyền thống, phi truyền thống, an ninh mới như an ninh mạng, biến đổi khí hậu, ô nhiễm môi trường, thiên tai, dịch bệnh, trở thành những thách thức lớn trên quy mô toàn cầu làm đảo lộn, suy thoái nghiêm trọng kinh tế thế giới. Đại dịch Covid-19 kéo dài, diễn biến phức tạp trên quy mô toàn cầu làm đảo lộn, suy thoái nghiêm trọng kinh tế

thế giới. Khu vực châu Á - Thái Bình Dương, trong đó có khu vực Đông Nam Á là khu vực cạnh tranh gay gắt giữa các nước lớn, tiềm ẩn nhiều bất ổn. Tranh chấp chủ quyền lãnh thổ, biển, đảo căng thẳng, phức tạp, ASEAN có vai trò quan trọng trong duy trì hoà bình, ổn định, thúc đẩy hợp tác trong khu vực, nhưng đứng trước nhiều khó khăn, thách thức.

Ở trong nước, “Nhìn lại 35 năm thực hiện công cuộc đổi mới, 30 năm thực hiện Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội, lý luận về đường lối đổi mới, về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội của Việt Nam ngày càng hoàn thiện và từng bước được hiện thực hóa. Đất nước đã đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử, phát triển mạnh mẽ, toàn diện so với những năm trước đổi mới. Quy mô, trình độ nền kinh tế được nâng lên. Đời sống nhân dân cả về vật chất và tinh thần được cải thiện rõ rệt. Đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay”⁽³⁾. Những thành tựu quan trọng của công cuộc đổi mới và nhiệm kỳ Đại hội XII đã tạo nền tảng quan trọng để định vị Việt Nam trong một thế giới đang có nhiều biến động to lớn. Đặc biệt, những thành công bước đầu trong công tác phòng chống dịch của Việt Nam tạo cơ hội hiếm có cho công tác tuyên truyền, quảng bá đất nước. Tuy nhiên, đại dịch Covid-19 vẫn còn diễn biến phức tạp trên thế giới và ở Việt Nam. Công cuộc phòng chống dịch trên thế giới đã bước sang giai đoạn mới với nỗ lực nghiên cứu, triển khai tiêm phòng vắc-xin. Bên cạnh đó, cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư tiếp tục tác động sâu rộng đến mọi mặt của đời sống xã hội. Công nghệ thông tin phát triển nhanh, đặc biệt truyền thông mạng xã hội ngày càng chiếm ưu thế với lợi thế về tốc độ, hàm lượng thông tin, khả năng tiếp cận và thu hút công chúng. Lợi dụng bối cảnh không gian mạng phát triển mạnh mẽ, các thế lực thù địch, cơ hội chính trị tiếp tục gia tăng xuyên tạc chính sách của Đảng và Nhà nước, trong đó có công tác đối ngoại.

Nhận thức sâu sắc về tình hình thế giới, khu vực, căn cứ vào thế và lực của đất nước sau 35 năm đổi mới, Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, đã xác định yêu cầu đối với công tác thông tin đối ngoại: “Đổi mới nội dung, phương pháp, nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền đối ngoại”⁽⁴⁾. Báo cáo chính trị Đại hội XIII cũng nhấn mạnh các

nhệm vụ trọng tâm của công tác thông tin đối ngoại như: Tăng cường và nâng cao hiệu quả ứng dụng công nghệ truyền thông mới, mạng xã hội trong thông tin đối ngoại và đấu tranh dư luận; xây dựng các cơ quan báo chí, tổ hợp truyền thông chủ lực đủ mạnh để thực hiện tốt chức năng thông tin tuyên truyền thiết yếu, làm chủ mặt trận thông tin. Tăng cường thông tin đối ngoại; làm tốt công tác thông tin tình hình trong nước, giúp đồng bào hướng về Tổ quốc, nhận thức và hành động phù hợp với lợi ích quốc gia - dân tộc” (với người Việt Nam ở nước ngoài).

2.2. Những thuận lợi, thách thức tác động đến công tác thông tin đối ngoại thông qua tổ chức sự kiện đối ngoại trong thời gian tới

Thuận lợi

Các quốc gia trên thế giới đang nằm trong xu thế tất yếu khách quan của thời đại là toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế. Với xu thế toàn cầu hóa, mỗi quốc gia muốn phát triển đều phải khai thác được các quan hệ giao lưu quốc tế. Trong đó, thông tin đối ngoại nói chung là cầu nối, là công cụ quan trọng để tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau trên các lĩnh vực và tạo động lực cho sự phát triển.

Toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế cũng giúp cuộc cách mạng khoa học - công nghệ, đặc biệt là công nghệ thông tin đến được với nhiều quốc gia và qua đó thúc đẩy thông tin đối ngoại. Sự phát triển của khoa học công nghệ, đặc biệt là công nghệ thông tin cũng giúp cho công chúng ở các nước trên thế giới có thể tiếp cận thông tin dễ dàng và tiện lợi hơn bất kể sự khác biệt về vị trí địa lý. Tốc độ Internet cao, thiết bị di động, các phần mềm, công nghệ hiện đại giúp cho người sử dụng ngày càng tiếp cận được một cách dễ dàng hơn. Đồng thời, toàn cầu hóa tạo ra nhiều cơ chế hợp tác trong nhiều lĩnh vực giúp nâng cao đáng kể chất lượng và hiệu quả của hoạt động thông tin đối ngoại.

Thành tựu của 35 năm Đổi mới, đất nước đã có thể và lực, uy tín và tiềm năng chưa từng có trong lịch sử. Quy mô và sức cạnh tranh của nền kinh tế được nâng lên, chính trị - xã hội ổn định, quốc phòng, an ninh được giữ vững, quan hệ đối ngoại và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng đã góp phần nâng cao vị thế, uy tín của nước ta trong khu vực và trên trường quốc tế, tạo điều kiện thuận lợi cho các lực lượng làm công tác thông tin đối ngoại tiếp tục tăng cường nguồn

lực; đổi mới nội dung, phương thức; mở rộng phạm vi, đối tượng, địa bàn nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động.

Ban Chỉ đạo Công tác thông tin đối ngoại ở trung ương và địa phương đã được kiện toàn, ngày càng phát huy vai trò quan trọng trong chỉ đạo, điều hành việc triển khai các hoạt động thông tin đối ngoại. Cơ chế phối hợp đồng bộ giữa các cơ quan liên quan ngày càng được chú trọng đổi mới và tăng cường.

Hệ thống văn bản pháp quy về thông tin đối ngoại ngày càng hoàn thiện là cơ sở quan trọng cho các ban, bộ, ngành, địa phương và các cơ quan liên quan triển khai các hoạt động thông tin đối ngoại toàn diện, hiệu quả hơn.

Thách thức

Tình hình thế giới và khu vực đang có những diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó dự báo, đặt ra nhiều khó khăn, thách thức đối với công tác theo dõi, nắm bắt, dự báo tình hình để đề xuất, tham mưu kịp thời, chính xác các hoạt động thông tin, tuyên truyền đối ngoại. Quá trình toàn cầu hóa, quá trình hội nhập quốc tế của Việt Nam bên cạnh những cơ hội cũng đặt ra nhiều thách thức gay gắt trong việc bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ, bảo vệ chế độ và nền tảng tư tưởng của xã hội, gìn giữ và phát huy nền văn hóa dân tộc.

Tình hình trong nước còn không ít khó khăn về nhiều mặt, trong khi đó, các thế lực thù địch, tăng cường tuyên truyền quan điểm sai trái, thù địch, đẩy mạnh các hoạt động chống phá Việt Nam trên các lĩnh vực biên giới, biển, đảo, tôn giáo, dân chủ, nhân quyền, chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc, kích động, phá hoại quan hệ của Việt Nam với các nước; phá hoại hình ảnh, uy tín quốc tế của Việt Nam.

Lực lượng làm công tác thông tin đối ngoại vẫn còn những hạn chế, yếu kém, đòi hỏi phải nhanh chóng khắc phục để có thể đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của tình hình mới.

Nguồn kinh phí đầu tư cho công tác thông tin đối ngoại còn hạn hẹp, đầu tư còn dàn trải, thiếu trọng điểm, ảnh hưởng không nhỏ đến việc mở rộng, nâng cao hiệu quả các hoạt động thông tin đối ngoại.

3. Những định hướng mới đối với công tác thông tin đối ngoại thông qua tổ chức sự kiện đối ngoại trong thời gian tới

Bối cảnh nêu trên đã tạo ra những thuận lợi và

khó khăn đan xen, đòi hỏi công tác thông tin đối ngoại thông qua tổ chức sự kiện đối ngoại Đảng, Nhà nước ta, cần tập trung thực hiện một số định hướng:

Một là, cấp ủy các cấp quán triệt sâu sắc, nâng cao nhận thức và triển khai thực hiện hiệu quả quan điểm, đường lối đối ngoại của Đảng ta, nhất là những điểm mới về đường lối đối ngoại tại Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, nhấn mạnh nhiệm vụ tiếp tục phát huy vai trò tiên phong của đối ngoại trong việc tạo lập và giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, huy động các nguồn lực bên ngoài để phát triển đất nước, nâng cao vị thế và uy tín của đất nước.

Đổi mới nội dung, phương pháp, nâng cao hiệu quả công tác thông tin đối ngoại, góp phần củng cố đồng thuận xã hội, tăng cường sự ủng hộ và niềm tin của cán bộ, đảng viên và nhân dân trong triển khai chính sách đối ngoại, trong đó, chú trọng tuyên truyền những thành tựu của Việt Nam trong hội nhập quốc tế; những sáng kiến, đóng góp của Việt Nam trên các diễn đàn đa phương; các hoạt động đối ngoại cấp cao của Việt Nam; vai trò và các đóng góp của Việt Nam đối với ASEAN và Liên hợp quốc nói riêng và trong các vấn đề khu vực cũng như quốc tế nói chung. Qua đó, khẳng định uy tín quốc gia, vị thế đất nước trên trường quốc tế.

Hai là, cần bám sát tình hình thực tiễn, theo dõi sát tình hình quốc tế và trong nước, tăng cường công tác nghiên cứu, dự báo chiến lược, xây dựng kịch bản, phương án định hướng, xử lý tình huống trong tổ chức sự kiện đối ngoại. Nâng cao hơn nữa hiệu quả công tác dự báo tình hình khu vực và thế giới. Xây dựng cơ chế phối hợp xử lý nhanh chóng, chính xác, hiệu quả các vấn đề quan trọng, nhạy cảm, đột xuất trong tổ chức sự kiện đối ngoại. Tận dụng đa dạng các kênh truyền thông, nhất là các phương tiện truyền thông mới, bằng các ngôn ngữ khác nhau để lan tỏa các thông tin đối ngoại; làm chủ việc cung cấp thông tin trong quá trình tổ chức sự kiện đối ngoại.

Ba là, tổ chức sự kiện đối ngoại tại Việt Nam phải được quan tâm, chỉ đạo, đầu tư xứng đáng, cần tăng cường triển khai các sự kiện đối ngoại lớn, có tầm cỡ. Tổ chức sự kiện đối ngoại lớn tại Việt Nam là một phương thức hữu hiệu để nâng tầm uy tín, vị thế của đất nước, do vậy cần được quan tâm, đầu tư thích đáng, ngày càng chuyên nghiệp hóa và nâng tầm công tác tổ chức các sự kiện quốc tế quy mô, tầm vóc lớn.

Tránh để xảy ra những sai sót, sơ hở trong các khâu tổ chức, dễ bị các thế lực xấu lợi dụng phản tuyên truyền chống phá.

Bốn là, tổ chức các sự kiện đối ngoại lớn ở Việt Nam cần kết hợp đẩy mạnh thông tin về những thành tựu đạt được, những đóng góp của Việt Nam đối với cộng đồng quốc tế.

Năm là, các cơ quan chỉ đạo, quản lý, các lực lượng thực hiện công tác tổ chức các sự kiện đối ngoại được tổ chức ở Việt Nam cần phát huy vai trò quan trọng của truyền thông quốc tế và vai trò của các phóng viên nước ngoài đến Việt Nam đưa tin, bài về sự kiện. Các tập đoàn, hãng thông tấn, báo chí nước ngoài uy tín giúp lan tỏa thông tin tích cực về Việt Nam với độ phủ thông tin rộng lớn đến dư luận quốc tế, từ đó góp phần phản bác lại những luận điệu sai lệch, xuyên tạc về Việt Nam của các thế lực thù địch một cách khách quan, thuyết phục.

4. Kết luận

Tổ chức các sự kiện đối ngoại lớn có ý nghĩa quan trọng trong việc ghi lại những mốc son mới trong tiến trình hội nhập quốc tế và thực hiện đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ quốc tế của Việt Nam. Bước vào thập niên thứ ba của thế kỷ XXI, tình hình thế giới và bối cảnh trong nước đã và đang tạo ra những thuận lợi và khó khăn đan xen, đòi hỏi những yêu cầu mới đối với công tác thông tin đối ngoại thông qua tổ chức sự kiện đối ngoại trong thời gian tới để “tiếp tục phát huy vai trò tiên phong của đối ngoại trong việc tạo lập và giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, huy động các nguồn lực bên ngoài để phát triển đất nước, nâng cao vị thế và uy tín của đất nước” và “bảo đảm cao nhất lợi ích quốc gia - dân tộc trên cơ sở các nguyên tắc cơ bản của Hiến chương Liên hợp quốc và luật pháp quốc tế, bình đẳng, hợp tác, cùng có lợi”⁽⁵⁾./

(1) <http://www.xaydungdang.org.vn/Home/tutuong-hochiminh/2021/16262/Gia-tri-lich-su-cua-Loi-keu-goi-toan-quoc-khang-chien.aspx>

(2) Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã khẳng định tại Hội nghị Đối ngoại toàn quốc (14.12.2021)

(3), (4), (5) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. CTQG Sự thật, H., T.1, tr.103-104, 162, 161-162.